

Hayatta en hakiki mürşit, ilimdir.

HALKÇI-DEVRİMCİ-TOPLUMCU GÜNLÜK SİYASİ GAZETE

Devrim
Ofset Matbaacılık

REKLAM ve
İLANLARINIZ için

Telefonlarımız

0 252 214 37 85
0 252 213 10 92

Engin Tonguç'un ardından ...

Prof. Dr. Kemal KOCABAŞ – kekocabas@gmail.com

Haftada Bir / MİLAS-ÖNDER

06-01-2017

30 Aralık 2016 Pazartesi, telefonda İsmail Hakkı Tonguç Belgeği Vakfı Koordinatörü Sevgili Nuray, Engin Amca'yı kaybettiğimizi bildiriyordu... Beklenmeyen bir haberin sarsıntısı, telefonlar ve aramalar... 31 Aralık 2016 Cumartesi günü, yani yılın son günü Engin Amca'yı sonsuzluğa uğurlamak için Yeni Kuşak Köy Enstitülüler Derneği (YKKED) üyeleri, Köy Enstitülüler, hekim dostları ile birlikte Soma yollarındayız. Yol boyunca sırayla mikrofona gelen arkadaşlar Engin Tonguç'la kesişen yaşamlarından kesitler aktardılar. Dikili'den, çevreden gelen dostlarla beraber önce "Çarşı İçi" camisindeki tören ve sonra Soma mezarlığında ve hava çok soğuktu. 88 yaşında kaybettiğimiz Engin Tonguç'u beş yıl önce kaybettiği sevgili eşi Dr. Müstesna Tonguç'un yanına defnederek onu sonsuzluğa uğurladık.

Engin Tonguç, Milli Eğitim Bakanlığı Ders Araç Gereçleri Müzesi Müdürü İsmail Hakkı Tonguç ve ilkokul öğretmeni Nafia Tonguç'un oğlu olarak 1928 yılında Ankara'da doğdu. Sırasıyla Necatibey İlkokulu, Üçüncü Ortaokul ve 1945 yılında da Ankara Atatürk Lisesini tamamladı. Engin Tonguç, 1951 yılında da Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu. Ülkenin koşulları nedeniyle uzmanlığını Hamburg Tıp Fakültesi İç Hastalıkları kliniğinde 1958 yılında yaptı. 1956 yılında da meslektaşı Dr. Müstesna İnay ile Hamburg'ta evlendi. Dr. Engin Tonguç'u Köy Enstitülerinin uygulayıcısı, kuramcısı, tasarımcısı olan babası İsmail Hakkı Tonguç'un 24 Haziran 1960 tarihinde vefatı sonrası Sabahattin Eyüboğlu yönetiminde çıkmaya başlayan, dönemin önemli yayın organı "İmece" dergisi mutfağında, 1961 yılında da, "YÖN" bildirisi imzacıları arasında görüyoruz. Engin Tonguç, bu arada SSK kurumlarında iç hastalıkları uzmanı olarak hekimliğini sürdürmektedir. 1978-1980 yılları arasında da SSK Genel Müdür Yardımcısıdır. 1981 yılında emekli olur ve İzmir'e yerleşir, 1984'te 12 Eylül faşizmine karşı "Aydınlar Dilekçesi"nde yeralır. İzmir'de 2001 yılında kurulan YKKED imecesine katkı veren Tonguç, Yeniden İmece'de yazılar yazar. 2011 yılında da İsmail Hakkı Tonguç Belgeği Vakfının kuruluşuna öncülük eder. Eşinin kaybı sonrası sürekli olarak Soma'da yaşayan Engin Tonguç, Soma'da "Müstesna Tonguç Kız Yurdu" yaptırarak Somalı kız öğrencilerin yaşamlarında aydınlık bir sayfa açar. Sayın Engin Tonguç'un onurlu kısa yaşam öyküsü böyle.

Dr. Engin Tonguç, bir yazardı. Babası İsmail Hakkı Tonguç'un kaybı sonrası sağlık alanı dışında, Köy Enstitüleri de ilgi alanına girdi. Sırasıyla Baba Tonguç'un belgelerinden "Pestalozzi ve Devrim, Pestalozzi Çocuklar Köyü, Mektuplarla Köy Enstitülü Yıllar" kitaplarını yayına hazırladı. Kendisi de "Devrim Açısından Köy Enstitüleri ve Tonguç, Umut Yolu, Bir

Eğitim Devrimcisi İsmail Hakkı Tonguç" kitaplarını yayınladı.

Sayın Dr. Engin Tonguç'la bizim hayatlarımız 2001 yılında YKKED imecesini yarattığımızda keşişti. O, Cumhuriyet tarihinin, Köy Enstitüleri tarihinin çok önemli bir tanığıydı ve aramızda olması çok önemliydi. Derneğin kuruluşuna, 2003 yılında yayın organımız 'Yeniden İmece'nin yayınlanmasına çok önemli düşünsel katkılar verdi. Onu hep yanibaşımızda hissettik. Üç aydan üç aya dergiye gelen yazıların değerlendirildiği buluşma yemeklerimiz kültürel oğalmamız, zenginleşmelerimizle dolu adeta bir okuldu. Dergide yayınladığı tüm yazılar çok önemliydi. Özellikle "Atatürk ve Köy Enstitüleri, İsmet İnönü ve Köy Enstitüleri" yazıları çok önemli tarihsel derinlik ve nesnellik içeriyordu. YKKED ailesi için Engin Tonguç artık çok değerli bir "Amca" idi. 17 Nisan 2004'te Konak Belediyesi ile birlikte ona "YKKED-Aydınlanma Onur Ödülü" verdiğimizde çok mutluyduk. Ödül gerekçemizin son paragrafında "Siz, yazı ve konuşmalarınızda Köy Enstitüsü gerçeğinin en iyi anlaşılması, dar anlamda bir okulculuğa indirgenmeden incelenmesi, özündeki Atatürk devrimciliğini ileriye götürecek, devrimler sürecini hızlandıracak yurttaşları yetiştirme özelliği üzerinde durdunuz. Saptadığınız gibi insanlar bugün içinde bulunduğumuz çıkmazlardan kurtulmak için yollar ararken içinde devrimcilik ilkesi de bulunan Atatürkçülüğe dönüş yolunun Köy Enstitüsünden geçtiğini düşünmesinde rolünüz önemlidir" ifadelerini kullanmıştık. Engin Amca, tüm Aydınlanma Onur Ödülü törenlerinde onurla hep yanımızda oldu ve sonraki süreçte 2007 yılında "Bir Eğitim Devrimcisi İsmail Hakkı Tonguç" kitabının telif haklarını derneğe bağışladı.

2008 yılında Engin Amca, arkadaşı Mehmet Başaran'ın deyimiyle "dördüncü yirmi yaşına" girecekti. YKKED olarak yaşamımıza değerler katan Engin Amca için bir şeyler yapmalıydık. Kısa bir sürede 20 arkadaş ve dostundan yazılar alarak, Yeniden İmece'de çıkan yazılarını toplayarak editörlüğünü yaptığım "Dr. Engin Tonguç'a 80. Yaş Armağanı: Bilge İmececi" kitabını hazırladık ve onun 80. yılını kutladık. Çok sevgili Müstesna Teyzenin olduğu bir tören ve akşam yemeği hak edilmiş bir yaşama, duruşa karşı görevimizdi, mutluyduk... Engin Tonguç, Ankara'da kurucusu olduğu Köy Enstitüleri ve ağdaş Eğitim Vakfıyla oluşan ilişkilerden duyduğu rahatsızlıkla 2011 yılında İsmail Hakkı Tonguç Belgeliği Vakfının kuruluşunu gerçekleştirdi. Yaşamlarımız orada da örtüştü. Üç ayda bir Soma'daki vakıf toplantılarına büyük bir keyifle gidiyorduk. Bu arada YKKED, İzmir'de imece ile genel merkez binası almaya karar verdi. İki yıllık çalışmalar ve Sayın Engin Tonguç'un çok değerli mali katkısı ile genel merkez binasını aldık. YKKED-GYK oy birliği ile binanın adını "YKKED Genel Merkezi Dr. Engin Tonguç İmecevi" olarak kararlaştırdı. Engin Amca, açılış gününde çok mutluydu, biz de onun adını mekana vermekle çok onurlanmıştık.

31 Aralık 2016 günü Soma'da sonsuzluğa uğurladığımız Engin Tonguç, bir ilericiydi, Cumhuriyetiydi ve devrimciydi. Olağanüstü bir belleğin sahibiydi. İronik bir anlatım tarzıyla tarihi günümüze bağlardı. Yol gösterici büyük bir birikimdi. Ülkemizde "eğitim hakkı, sağlık hakkı" arayışlarında temel referanstı. Sahici bir insandı, dava adamıydı. Hayatlarımızın keşiştiği son 16 yılda ondan çok şey öğrendik. Onu hiç unutmayacağız.

Anısına sevgiyle, saygıyla...